

เครื่องแบบพิธีการ

พนักงานราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานราชการให้ใช้เครื่องแบบพิธีการในลักษณะอย่างเดียวกันกับลูกจ้างประจำ แต่เฉพาะอินทราธนูให้ใช้ตามแนบท้ายประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่องเครื่องแบบพิธีการของพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๒ และเครื่องหมายแสดงสังกัดให้ใช้เครื่องหมายแสดงสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เครื่องแบบพิธีการ มี ๓ ชนิด

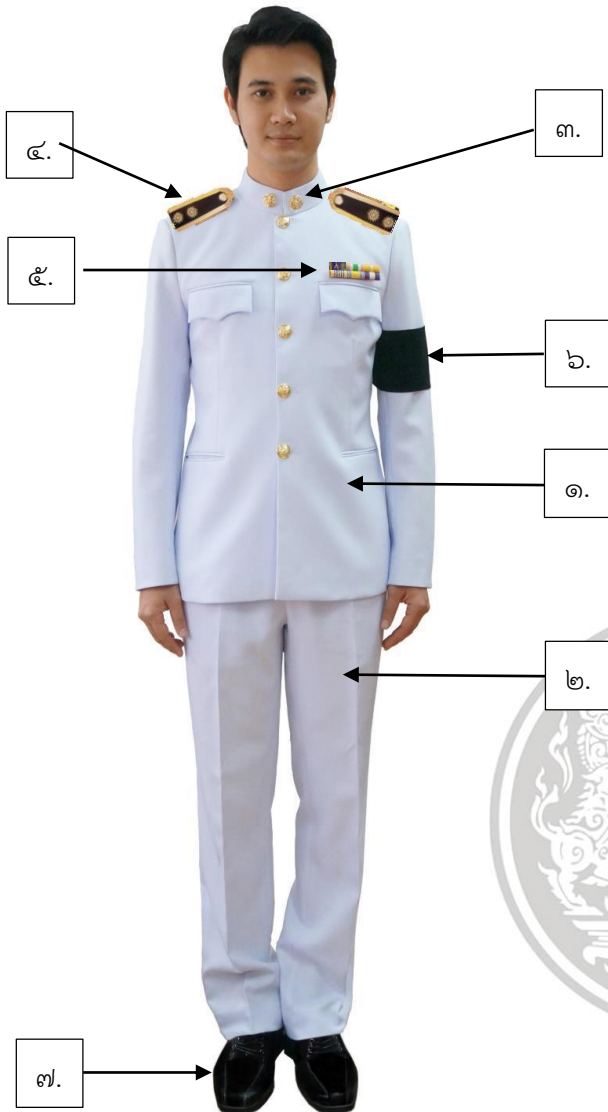
๑. เครื่องแบบปกติขาว
๒. เครื่องแบบครึ่งยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีดำ ระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
๓. เครื่องแบบเต็มยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

อนึ่ง พนักงานราชการซึ่งนอกประจำการแล้วไม่อาจแต่งเครื่องแบบพิธีการของพนักงานราชการได้

เครื่องแบบปกติขาว

พนักงานราชการชาย

๑. เสื้อแบบราชการสีขาว ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ ๕ ดุม
๒. กางเกงขายาวแบบราชการสีขาว ไม่มีพับปลายขา
๓. ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทองรูปราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง
๔. อินทรธนู ให้มีอินทรธนูแกว่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีกหลาดสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ ปักดิ้นสีทองลายดอกพิกุล ติดทับเสื้อเหนือบ่าสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก (ดูคำอธิบาย หน้า ๘)
๕. ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ออกเสื้อเบี่ยงซ้าย ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบย่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ออกเสื้อเบี่ยงซ้าย หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามแต่โอกาส (ดูคำอธิบาย หน้า ๙)
๖. ในกรณีไว้ทุกข์ซึ่งมีหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุให้แต่งเครื่องแบบพิธีการ ให้ใช้ผ้าสีกหลาดหรือผ้าโปร่งดำขนาดกว้างระหว่าง ๗ ถึง ๑๐ เซนติเมตร พันแขนเสื้อซ้ายเบี่ยงบน
๗. รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูกแบบเรียบไม่มีลวดลาย ถักเท้าสีดำ

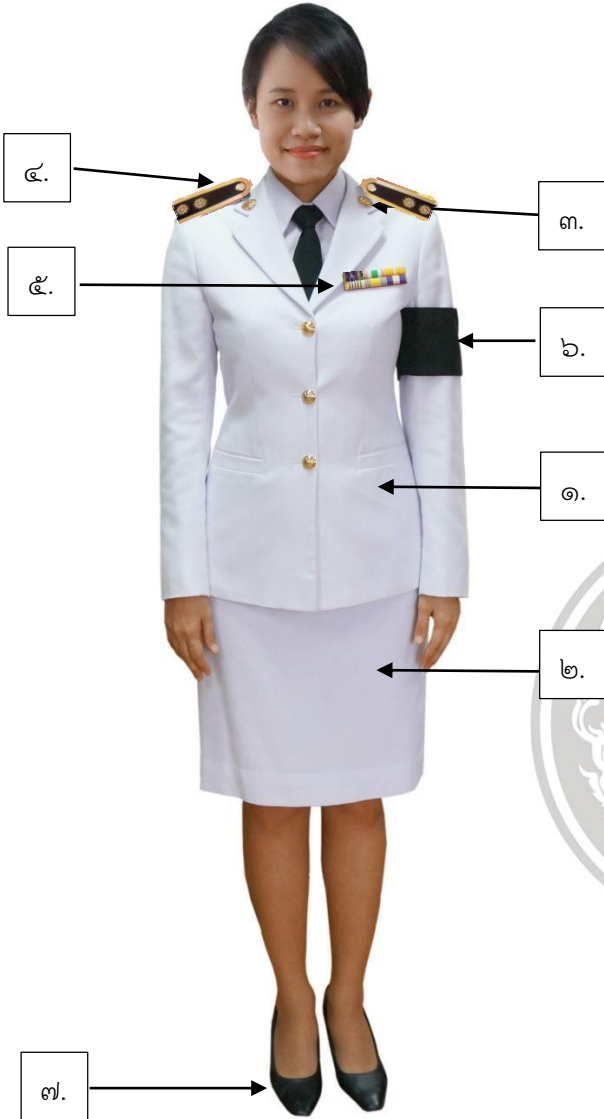
กรณีมีหมายกำหนดการกำหนดแต่งเครื่องแบบปกติขาวประดับเหรียญ ให้ประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ เช่น เหรียญบรมราชาภิเษก เหรียญรัชดาภิเษก เหรียญรัตนภรณ์ เป็นต้น โดยไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

อนึ่ง สำหรับพนักงานราชการซึ่งยังไม่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์

*ภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์บุคคลในภาพมิใช่ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้

เครื่องแบบปกติขาว

พนักงานราชการหญิง

๑. เสื้อ ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวส่าบ ออกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับเสื้อคอแหลม และ ๕ ดุมสำหรับเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า ด้านในให้ใช้เสื้อคอพับสีขาว ผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี (necktie)
๒. กระโปรงสีขาว ตีเกร็ดด้านหน้า ๒ เกร็ด และด้านหลัง ๒ เกร็ด ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย
๓. ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทองรูปราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง
๔. อินทราธนู ให้มีอินทราธนูแข่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีทาสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ ปักด้นสีทองลายดอกพิกุลติดทับเสื้อเหนือบ่าสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน มนต์ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก (ดูคำอธิบายหน้า ๘)
๕. ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบย่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามแต่โอกาส (ดูคำอธิบาย หน้า ๙)
๖. ในกรณีไว้ทุกข์ซึ่งมีหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุให้แต่งเครื่องแบบพิธีการ ให้ใช้ผ้าสีทาสีดำหรือผ้าโปร่งดำขนาดกว้างระหว่าง ๗ ถึง ๑๐ เซนติเมตร พันแขนเสื้อซ้ายเบื้องบน
๗. รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบปิดปลายเท้า ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ไม่มีลวดลาย ถุงเท้ายาวสีเนื้อ (ถุงน่อง)

กรณีมีหมายกำหนดการกำหนดแต่งเครื่องแบบปกติขาวประดับเหรียญ ให้ประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ เช่น เหรียญบรมราชาภิเษก เหรียญรัชดาภิเษก เหรียญรัตนมณเฑียร เป็นต้น โดยไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

อนึ่ง สำหรับพนักงานราชการซึ่งยังไม่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกได้อย่างเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องแบบเต็มยศ

ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัดหมายของทางราชการ

ในหมายกำหนดการหรือหมายกำหนดนัดของราชการในพระราชพิธีหรือรัฐพิธีต่างๆ จะมีข้อความระบุการแต่งกายในแต่ละโอกาส เช่น ให้แต่งกายเต็มยศ ครึ่งยศ หรือปกติขาว แล้วแต่กรณี ผู้แต่งกายต้องตรวจสอบหมายกำหนดการหรือข้อความที่ระบุการแต่งกายในกำหนดหมายนัดของทางราชการให้ชัดเจน แล้วแต่งกายและประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ถูกต้อง

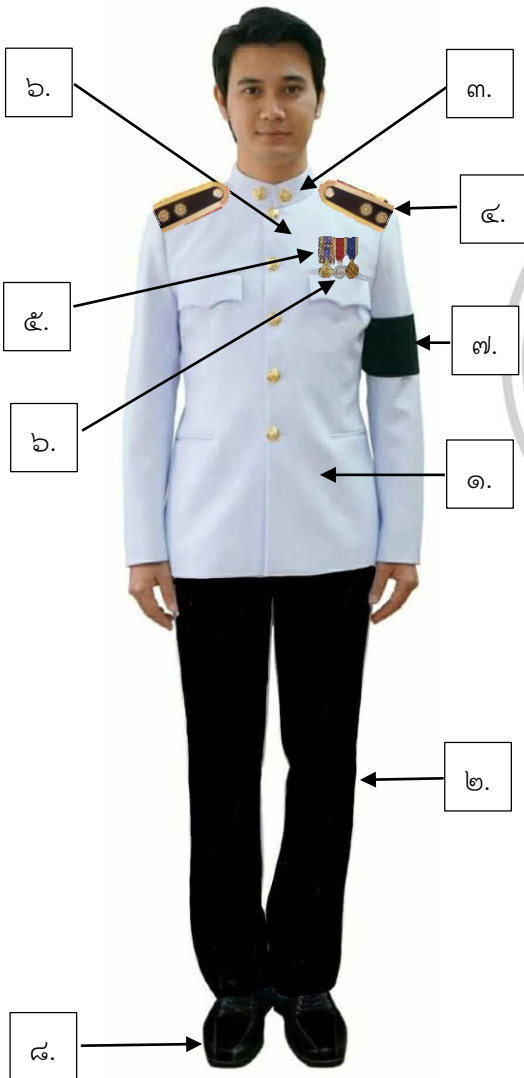
อนึ่ง ในกรณีไว้ทุกข์ซึ่งมีหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุให้แต่งกายเต็มยศ ครึ่งยศ หรือปกติขาวไว้ทุกข์ ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือผ้าโปร่งดำขนาดกว้างระหว่าง ๗ ถึง ๑๐ เซนติเมตร พันแขนเสื้อซ้ายเบื้องบน

เครื่องแบบเต็มยศ

การแต่งเครื่องแบบเต็มยศสำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นต่ำกว่าสายสะพายและเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เครื่องราชอิสริยาภรณ์จักรทวารมณฑลมงกุฎ
ไทย (จ.ม.) เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี พระชนมายุ ๘๔ พรรษาและ
เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระ
ชนมพรรษา ๕ รอบ)

พนักงานราชการชาย

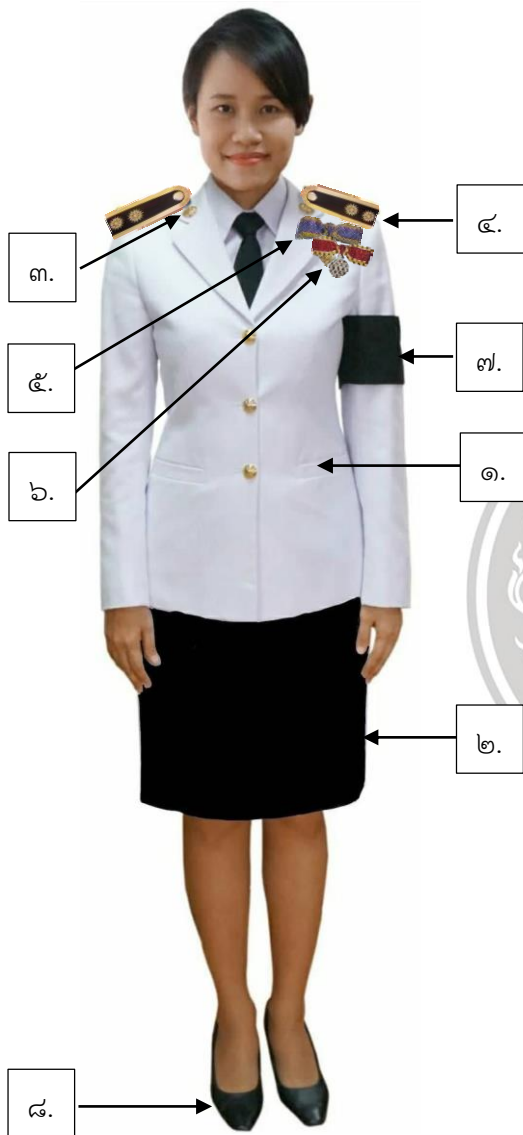
๑. เสื้อแบบราชการสีขาว ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาด
ใหญ่ ๕ ดุม
๒. กางเกงขายาวแบบราชการสีดำ ไม่พับปลายขา
๓. ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทองรูป
ราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ติด
ที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง
๔. อินทธนูให้มีอินทธนูแข็งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตาม
ความยาวของบ่า พื้นสีกหลาดสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๑
เซนติเมตร เป็นขอบ ปักด้นสีทองลายดอกพิกุลติดทับเสื้อ
เหนือบ่าสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสี
ทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก (ดูคำอธิบายหน้า ๘)
๕. การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับตามที่
หมายกำหนดการหรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุไว้
โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วย
เครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นๆ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง ลำดับเกียรติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยและกฎหมายว่า
ด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ดูคำอธิบายหน้า ๑๐)
๖. การประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ดูคำอธิบายหน้า
๑๑)
๗. ในกรณีไว้ทุกข์ซึ่งมีหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัด
หมายของทางราชการระบุให้แต่งเครื่องแบบพิธีการ ให้ใช้ผ้า
สีกหลาดหรือผ้าโปร่งดำขนาดกว้างระหว่าง ๗ ถึง ๑๐
เซนติเมตร พันแขนเสื้อซ้ายเบื้องบน
๘. รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูก แบบ
เรียบไม่มีลวดลาย ถูงเท้าสีดำ

*ภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์บุคคลในภาพมิใช่ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้

เครื่องแบบเต็มยศ

การแต่งเครื่องแบบเต็มยศสำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นต่ำกว่าสายสะพายและเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เครื่องราชอิสริยาภรณ์จักรทวารมณีมงกุฎ-
ไทย (จ.ม.) เหรียญเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี พระชนมายุ ๘๔ พรรษา)

พนักงานราชการหญิง

๑. เสื้อ ให้ใช้เสื้อนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสวบ ออกมีดุมโลหะสีทอง ตรงครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับเสื้อคอแหลม และ ๕ ดุมสำหรับเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า ด้านในให้ใช้เสื้อคอพับสีขาว ผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี (necktie)
๒. กระโปรงสีดำ ตีเกร็ดด้านหน้า ๒ เกร็ด และด้านหลัง ๒ เกร็ด ยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย
๓. ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทองรูปราชสีห์คชสีห์รักษารัฐธรรมนูญ ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง
๔. อินทรรณูให้มีอินทรรณูแข่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสักหลาดสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบปักด้นสีทองลายดอกพิกุลติดทับเสื้อเหนือบ่าสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตรงครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก (ดูคำอธิบายหน้า ๘)
๕. การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับตามที่หมายกำหนดการหรือกำหนดนัยของทางราชการระบุไว้ โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นๆ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องลำดับเกียรติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยและกฎหมายว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ดูคำอธิบายหน้า ๑๐)
๖. การประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ดูคำอธิบายหน้า ๑๑)
๗. ในกรณีไว้ทุกข์ซึ่งมีหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัยของทางราชการระบุให้แต่งเครื่องแบบพิธีการ ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือผ้าโปร่งดำขนาดกว้างระหว่าง ๗ ถึง ๑๐ เซนติเมตร พันแขนเสื้อซ้าย เบื้องบน
๘. รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบปิดปลายเท้า ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ไม่มีลวดลาย ถุงเท้ายาวสีเนื้อ (ถุงน่อง)

*ภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์บุคคลในภาพมิใช่ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้

เครื่องแบบเครื่องยศ

ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับเช่นเดียวกับการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ (ดูคำอธิบายหน้า ๑๐ - ๑๑)

อินทรรูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรู พนักงานราชการ

ประเภทตำแหน่ง	อินทรรูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรู
พนักงานราชการพิเศษ	
พนักงานราชการทั่วไป	

แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

นอกจากเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่ใช้ประดับเมื่อแต่งเครื่องแบบเต็มยศ ครึ่งยศ หรือที่มีกำหนดนัยหมายของทางราชการให้แต่งประดับแล้ว ในโอกาสที่แต่งเครื่องแบบอื่นซึ่งไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญอิสริยาภรณ์ จะมีเครื่องหมายที่ใช้ประดับแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ เรียกว่า แพรแถบย่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์

แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดเล็ก มีสีตามสีแพรแถบของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยจะมีเครื่องหมายชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ติดอยู่บนแพรแถบ แต่บางชั้นตราจะไม่มีเครื่องหมายชั้นเครื่องราชอิสริยาภรณ์ติดอยู่ แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ซึ่งจัดเข้าแพรแถบรวมสำหรับใช้ประดับแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในโอกาสแต่งเครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบปฏิบัติราชการ หรือเครื่องแบบปฏิบัติงานอื่นๆ โดยประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

การจัดเรียงลำดับเกียรติจากขวาไปซ้ายของลำตัว (ยึดแนวรวงคุมเป็นหลัก โดยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงจะอยู่ใกล้แนวรวงคุมและเรียงลำดับลดหลั่นไปทางด้านซ้ายของลำตัว)

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามหมายกำหนดการ หรือกำหนดนัดหมายของทางราชการ มีหลักการสำคัญ ดังนี้

เครื่องแบบเต็มยศ

(๑) ไม่ระบุชื่อสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้สวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานเพียงสายเดียว โดยประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานแต่ละตระกูลตามลำดับเกียรติ

(๒) ระบุชื่อสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้สวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ระบุ ซึ่งแม้ว่าจะได้รับพระราชทานสายสะพายที่มีลำดับเกียรติสูงกว่าก็ตาม แต่ให้ประดับดาราเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดของแต่ละตระกูลที่ได้รับพระราชทานตามลำดับเกียรติ

แต่หากมิได้รับพระราชทานสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ระบุชื่อ ให้สวมสายสะพายหรือประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานโดยประดับดาราตามลำดับเกียรติ เช่น หมายกำหนดการให้แต่งกายเต็มยศ สวมสายสร้อยจุลจอมเกล้า หรือเต็มยศสวมสายสะพายข้างเผือก แต่ผู้ที่ได้รับพระราชทานชั้นสูงสุด คือ ชั้นประถมาภรณ์มงกุฎไทยโดยยังมิได้รับพระราชทานประถมาภรณ์ข้างเผือกเป็นชั้นสูงสุด ก็ให้สวมสายสะพายประถมาภรณ์มงกุฎไทย

เครื่องแบบครึ่งยศ

แต่งกายเช่นเดียวกับเต็มยศ โดยประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน เว้นแต่ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย เมื่อประดับดาราชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานแต่ละตระกูลแล้ว ไม่ต้องสวมสายสะพาย

กรณีแต่งเครื่องแบบปกติขาว

ให้ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามชั้นตราที่ได้รับพระราชทาน แต่หากระบุให้แต่งกายปกติขาวประดับเหรียญ ให้ประดับเฉพาะเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่ออกเสื้อเบื้องซ้าย โดยไม่ประดับดาราหรือสายสะพาย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยเหรียญเฉลิมพระเกียรติและเหรียญที่ระลึก พ.ศ. ๒๕๔๘
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑
ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ลำดับเกียรติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

* ข้อมูลจากหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หน้า ๘๘ - ๘๙ พิมพ์ครั้งที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๕

ชนิดเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท

๑. เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานแก่ประมุขของรัฐต่างประเทศ
๒. เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการแผ่นดิน
๓. เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในพระองค์พระมหากษัตริย์
๔. เหรียญราชอิสริยาภรณ์

๔.๑ เหรียญสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการสงครามหรือพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในความกล้าหาญ

๔.๒ เหรียญสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการแผ่นดิน

๔.๓ เหรียญสำหรับพระราชทานเป็นที่ระลึก (ประชาชนทั่วไปสามารถจัดหามาประดับได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับอกเสื้อ และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่จัดเข้าแพรแถบ ผู้ได้รับพระราชทานจะจัดทำโดยเรียงลำดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานและต่อด้วยเหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึกซึ่งนำมาประดับตามจำนวนที่เห็นเหมาะสมจากขวาไปซ้าย (ของแนวรังดุมเสื้อ) ทั้งนี้เพื่อใช้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือปกกระเป๋ากับเครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ ส่วนสตรี ให้ประดับเหรียญดังกล่าวกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอประดับที่บ่าเสื้อเบื้องซ้ายพองาม เรียงลำดับชั้นสูงสุดจากด้านรังดุมลดหลั่นไปปลายบ่าซ้าย

กรณีกำหนดการกำหนดให้แต่งเครื่องแบบปกติขาวประดับเหรียญ ให้ประดับเฉพาะเหรียญราชอิสริยาภรณ์แทนแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยไม่สวมสายสะพายหรือประดับดวงตราและดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์แต่อย่างใด

* ข้อมูลจากหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หน้า ๕๔ พิมพ์ครั้งที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๕

